

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ГЕОГРАФІЯ»

другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю **106 Географія**
галузі знань **10 Природничі науки**
Кваліфікація: **Магістр географії**

Харків 2020 р.

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Введено в дію наказом від _____ 2020 р.
№ _____

Ректор _____ Віль БАКІРОВ

«_____» _____ 2020 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ГЕОГРАФІЯ»

Спеціальність 106 Географія

Спеціалізація _____

другий (магістерський) рівень вищої освіти

Затверджено Вченою радою університету «_____» _____ 2020 року,
протокол № _____

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, посада)	Науковий ступінь, вчене звання, за якою кафедрою присвоєно
Керівник робочої групи:		
Жемеров Олександр Олегович	професор кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук, доцент по кафедрі фізичної географії та картографії
Робоча група:		
Пересадько Віліна Анатоліївна	професор кафедри фізичної географії та картографії, декан факультету геології, географії, рекреації і туризму	доктор географічних наук, професор по кафедрі фізичної географії та картографії
Немець Людмила Миколаївна	завідувач кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства	доктор географічних наук, професор по кафедрі соціально-економічної географії і регіонознавства
Прасул Юлія Іванівна	завідувач кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук, доцент по кафедрі фізичної географії та картографії
Черваньов Ігор Григорович	професор кафедри фізичної географії та картографії	доктор технічних наук, професор по кафедрі раціонального використання природних ресурсів і охорони природи
Поліщук Людмила Борисівна	доцент кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук, доцент по кафедрі раціонального використання природних ресурсів і охорони природи
Сінна Олена Іванівна	доцент кафедри фізичної географії та картографії	кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії та картографії
Кандиба Юрій Іванович	доцент кафедри соціально- економічної географії і регіонознавства	кандидат географічних наук, доцент кафедри соціально- економічної географії і регіонознавства
Осипенко Андрій Васильович	Східне державне підприємство геодезії, картографії, кадастру та геоінформатики,	

	директор	
Сержантова Юлія Юріївна	студент групи ГГ-51, представник студентського самоврядування	
Назарко Людмила Михайлівна	студент групи ГГ-31, представник студентського самоврядування	

При розробці проекту Програми враховані вимоги:

1) Освітнього стандарту спеціальності

Стандарт вищої освіти з даної спеціальності не є офіційно затвердженим. Наразі діє Тимчасовий стандарт вищої освіти України, схвалений Вченою радою університету (протокол № 5 від «27» березня 2017 р.) і затверджений наказом ректора (№ 1701-1/112 від 03 квітня 2017 р.);

2) Професійного (их) стандарту _____

назва стандарту, власник/провайдер стандарту

3) Рекомендації професійної асоціації _____

назва

інформація про розміщення/оприлюднення рекомендацій

4) Рекомендації провідного працедавця в галузі _____

назва

інформація про розміщення/оприлюднення рекомендацій

Примітка – пп. 2-4 вказуються у випадку наявності

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (за наявності):

**1. Профіль освітньої програми ГЕОГРАФІЯ
зі спеціальності 106 Географія**

1 - Загальна інформація	
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Магістр географії
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці (на основі диплома бакалавра)
Офіційна назва програми	Географія, Людина і природа та туристська робота
Наявність акредитації	Є, сертифікат про акредитацію серії УД № 21007695 відповідно до рішення Акредитаційної комісії № 133 від 27.12.2018 р. (наказ МОН України від 08.01.2019 № 13), Строк дії сертифіката до 1 липня 2024 р.
Цикл/рівень	НРК України - 8 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, QF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавр чи спеціаліст
Мова викладання	українська
Термін дії освітньої програми	2 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://physgeo.univer.kharkov.ua/education/programs/educ/
2- Мета освітньої програми	
Формування у здобувачів здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у процесі навчання та безпосередньо під час діяльності за фахом, виконувати професійні обов'язки та завдання науково-дослідницького й інноваційного характеру у галузі географії, будувати свою діяльність на основі проектування, креативного та творчого підходу, забезпечувати зв'язок між географічною наукою і суспільною свідомістю у науковій і професійній діяльності, легко адаптуватися до сучасних технологій, бути конкурентоспроможним фахівцем.	
3 – Характеристика освітньої програми	
<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)</i>	10 Природничі науки, 106 Географія
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-професійна, прикладна. Забезпечує оволодіння комплексом загальних та фахових компетентностей, необхідних професіоналу-досліднику, які розширюють науковий світогляд і здібності до проведення методологічного аналізу й критичного розуміння досягнень сучасної географії, дозволяють створювати власну концепцію у науково-дослідницькій діяльності <u>Професійні акценти</u> – креативне і критичне мислення, адаптований до використання сучасних технологій, зокрема ГІС
<i>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</i>	Фахова вища освіта в галузі знань 10 Природничі науки зі спеціальності 106 Географія. Формування професіонала із сучасним науковим світоглядом і мисленням, який здатний виконувати завдання інноваційного і прикладного характеру, дослідну і проектну діяльність. Ключові слова: географія, наукова діяльність,
<i>Особливості програми</i>	Програма комбінована (дослідницько-прикладна), посилена практична географічна і картографічна підготовка, можливе стажування на підприємствах та у вищих навчальних закладах за кордоном.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	

Придатність до працевлаштування	Професійна діяльність, яка пов'язана з науковими та прикладними дослідженнями в сфері географії, фізичної географії, природокористування. Види економічної діяльності: наукові дослідження та розробки, середня і вища освіта, державне управління. Первинні посади: спеціаліст географ (фізично географія), картограф, фахівець з геосистемного моніторингу навколишнього середовища, інженер з охорони навколишнього середовища, організатор природокористування, викладач вищого навчального закладу, викладач професійного навчально-виховного закладу, географ, фахівець з міського та районного планування, фахівець з управління природокористуванням. Магістр географії за умов набуття відповідного досвіду та часткового підвищення кваліфікації може легко адаптуватися до таких напрямів суміжної професійної діяльності: педагогічна, екологічна, економічна, рекреаційна, туристська, екскурсійна тощо.
Подальше навчання	Продовження навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, 9-му кваліфікаційному рівні НРК, доступ до спеціалізованих досліджень у географічній галузі. Набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями в системі післядипломної освіти, подальше підвищення кваліфікації за фахом.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Навчання студентоцентроване, проблемно-орієнтоване, активне самонавчання, навчання на основі науково-дослідницької діяльності, навчання через виробничу (педагогічну) практику. Активні (проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі) та пасивні (пояснювально-ілюстративні) технології та методи
Оцінювання	Чотирирівнева та дворівнева, 100-бальна система оцінювання через такі види контролю з накопиченням отриманих балів: <i>поточний</i> (усне та письмове опитування, виступи на семінарських заняттях), контрольний, проміжний (захист практичних, самостійних робіт), <i>підсумковий</i> (письмові екзамени (переважно у тестовій формі), залікові роботи, захисти звітів з практик), самоконтроль, <i>державна атестація</i> (підготовка та публічний захист кваліфікаційної роботи магістра)
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі та практичні проблеми при вивченні географічних об'єктів і процесів у різних масштабах як у просторі, так і в часі, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність абстрактно мислити, аналізувати та синтезувати інформацію; володіння науковим світоглядом, знання основних теорій, концепцій, вчень, які формують наукову картину світу.</p> <p>ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), розробляти стратегію наукового пошуку, проявляти ініціативу, до інтелектуальної самостійності.</p> <p>ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології, застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, використовувати науковий інструментарій для проведення теоретичних та експериментальних досліджень у професійній діяльності.</p> <p>ЗК 5. Здатність до ділових і наукових комунікацій у професійній сфері державною мовою, знання етики ділового спілкування, навички роботи в команді.</p>

	<p>ЗК 6. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК 7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), соціально відповідально та свідомо, ухвалювати рішення та відповідати за них, визначати морально-етичні аспекти досліджень та необхідності інтелектуальної чесності.</p> <p>ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, бути сучасно освіченим, усвідомлювати і оволодівати можливістю навчання впродовж життя.</p>
<p><i>Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)</i></p>	<p>ФК 1. Володіння науковими теоріями, концепціями, парадигмами, методологією географічної науки, землезнавства зокрема; здатність усвідомлювати причинно-наслідкові зв'язки та форми прояву глобальних проблем людства, розуміти та пояснювати стратегію збалансованого розвитку людства.</p> <p>ФК 2. Здатність розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку та взаємодії природи і суспільства на глобальному, регіональному, локальному рівнях, уміти їх використовувати у професійній, соціальній, педагогічній діяльності.</p> <p>ФК 3. Володіння основами дослідницької діяльності, здатність застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи досліджень, дослідницькі навички.</p> <p>ФК 4. Здатність використовувати професійні знання з географії у процесі комплексного дослідження територій.</p> <p>ФК 5. Здатність використовувати теоретичні знання і практичні навички географічного моніторингу, моделювання та прогнозування географічних об'єктів і процесів.</p> <p>ФК 6. Здатність розробляти та впроваджувати механізми територіального менеджменту та геопланування.</p> <p>ФК 7. Здатність застосовувати знання з картографії у процесі розв'язання професійних задач, володіти прийомами опису, аналізу, систематизації інформації, отриманої з тематичних карт, укладати картографічні твори із застосуванням сучасних технологій.</p> <p>ФК 8. Здатність використовувати географічні інформаційні технології для вирішення дослідницьких завдань у галузі географії.</p> <p>ФК 9. Уміння роботи зі статистичними базами даних, збору, узагальнення та обробки статистичної інформації та її графічної візуалізації у географічних дослідженнях.</p> <p>ФК 10. Здатність проводити польові, дистанційні і камеральні географічні дослідження, використовувати універсальні методи та прийоми обробки їх результатів, застосовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>ФК 11. Здатність здійснювати просвітницьку фахову діяльність, орієнтуватися у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі в контексті необхідності постійного розширення і актуалізації географічних знань.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання (РН) (нумерація відповідно до Тимчасового стандарту вищої освіти Університету)</p>	
<p>Знання і розуміння:</p> <p>РН 1. Знає основні теоретико-методологічні проблеми географічної науки.</p> <p>РН 2. Розуміє головні закономірності глобальних проблем сучасності, глобалізації, глобалістики.</p> <p>РН 6. Ефективно використовує сучасні знання географічних наук, понятійний концептуальний апарат з географії, його теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що</p>	

дозволяє інтерпретувати природні явища і процеси, пов'язувати та порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії, що є основою для отримання нових наукових результатів, креативного мислення та інноваційної діяльності.

РН 19. Розуміє нормативно-правові документи, закони, постанови та положення з питань раціонального використання природних ресурсів, охорони, обліку та оцінки земель на національному, регіональному і локальному рівнях.

Уміння:

РН 3. Визначає чинники та закономірності географічних процесів.

РН 4. Аналізує геопросторові аспекти організації, розвитку і функціонування геосистем, визначає шляхи оптимізації природного середовища та раціонального природокористування.

РН 5. Володіє навичками роботи з геоінформаційними системами і застосування геоінформаційних технологій у географічних дослідженнях.

РН 7. Планує, організовує та здійснює стаціонарні, напівстаціонарні і польові географічні дослідження, здійснює камеральну обробку результатів, представляє їх у вигляді тексту, картографічного твору.

РН 8. Володіє сучасними методами, формами організації та засобами науково-дослідницької діяльності, прийомами наукового аналізу географічних процесів, використовує професійно-профільовані знання й практичні навички з фундаментальних дисциплін при виконанні робіт.

РН 9. Використовує картографічні твори у географічних дослідженнях, застосовує різні прийоми картографічного методу дослідження.

РН 10. Використовує спеціальне програмне забезпечення для обробки даних та отримання нової інформації у географічних дослідженнях.

РН 11. Застосовує методологічний і методичний інструментарій моніторингу і менеджменту навколишнього середовища, володіє методами організації досліджень від польового до менеджментського етапу.

РН 12. Володіє методами моделювання і прогнозування географічних явищ і процесів, створює моделі для опису природних явищ, процесів, їх взаємозв'язків.

РН 13. Аналізує потенціал територій щодо здійснення того чи іншого виду господарської діяльності, закономірності трансформації природних процесів під впливом господарської діяльності людини.

РН 16. Збирає, обробляє, аналізує, критично оцінює, систематизує наукову, науково-популярну та технічну інформацію з різних джерел, дані польових досліджень, відповідні картографічні, літературні та статистичні джерела під час проведення географічних досліджень, обґрунтовує доцільність їх використання, надає критичну оцінку своїх висновків, співставляє отримані результати з існуючими знаннями, викладає це у формі тексту, доповіді, презентації, володіє основами професійної культури при підготовці та редагуванні текстів з географії державною мовою.

Комунікація:

РН 14. Застосовує уміння і навички навчально-методичної діяльності у закладах вищої освіти, здійснює представлення і поширення географічної інформації, використовуючи різноманітні письмові, усні та візуальні засоби, картографічні методи, зокрема інформаційно-комунікаційні технології.

РН 15. Висловлює власні висновки, а також знання і пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців українською професійною мовою, складає професійні тексти та документи, здійснює аналіз та коригує тексти відповідно до норм української літературної мови; здійснює аналітичне опрацювання іншомовних джерел інформації з метою отримання інформації, що необхідна для вирішення певних завдань професійно-виробничої діяльності.

РН 20. Ефективно працює з колегами, використовує міжособистісні навички в рамках ділових та наукових комунікацій.

Автономність і відповідальність:

РН 17. Має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності і

обдуманого вибору шляхів їх вирішення, здатний нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

PH 18. Здатний самостійно організувати процес навчання упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності спеціальні компетентності, що здобуті під час навчання.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

<i>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</i>	Відповідає ліцензійним умовам. Гарант програми – кандидат географічних наук Жемеров О. О. Усі викладачі є штатними викладачами ХНУ ім. В. Н. Каразіна, мають науковий ступінь та/або вчене звання, що відповідає основному профілю дисципліни, що викладається, мають підтверджений рівень наукової та професійної активності. Усі викладачі раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації.
<i>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</i>	Обладнання та устаткування, необхідне для прикладних досліджень географічних об'єктів і систем (компаси, GPS навігатор; GPS-приймач, автоматизована метеорологічна станція, геліограф, психрометри, термографи, флюгер, гірограф, балансомір, актиметри, анемометри, анеморумбометри, термометри, снігомір, барограф, батометр, гальванометр, термометр-щуп, опадомір; автомат. метеостанція, вітроустановка; автоматичний анеморумбометр, сонячні батареї, РТК-приймач, ехолот, лазерний дальномір). Технічні засоби навчання (дошки-екрани; мультимедійні проектори, ноутбуки, принтери; сканери, персональні комп'ютери з програмним забезпеченням) для формування загальних і фахових компетентностей в процесі навчання. Бази для проведення виробничих практик (за договорами про співпрацю). Навчальні аудиторії, лабораторії, комп'ютерні класи, гуртожиток, пункти харчування, точки бездротового доступу до інтернет, спортзали тощо.
<i>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</i>	Офіційні сайти ХНУ ім. В. Н. Каразіна (www.univer.kharkov.ua), факультету геології, географії, рекреації і туризму (geo.karazin.ua), кафедри фізичної географії та картографії (physgeo.univer.kharkov.ua) містять інформацію про навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти, освітні ресурси (матеріали навчально-методичного забезпечення). Не обмежений доступ до інтернет, друковані (фонди ЦНБ ім. В. Н. Каразіна, депозитарій, власні бібліотеки навчальних лабораторій, база космічних та аерознімків, картографічні твори) та Інтернет-джерела (у т.ч. і Центру електронного навчання ХНУ) інформації; навчальні і робочі плани, освітні програми, робочі програми дисциплін і практик, навчально-методичні комплекси дисциплін, що включають лекційний матеріал, завдання практичних робіт, питання семінарських занять, завдання самостійної роботи, питання, завдання для поточного та підсумкового контролю. Відповідає ліцензійним умовам, 100%

9- Академічна мобільність

<i>Національна кредитна мобільність</i>	Можлива, індивідуальна, за бажанням студента. Кредити, отримані в інших університетах України, перезараховують відповідно до встановленої процедури за довідкою про академічну мобільність
<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	Можлива, індивідуальна, у т.ч. участь у програмах проекту Еразмус +, за бажанням студента
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	Реалізується, мова навчання за окремим узгодженням

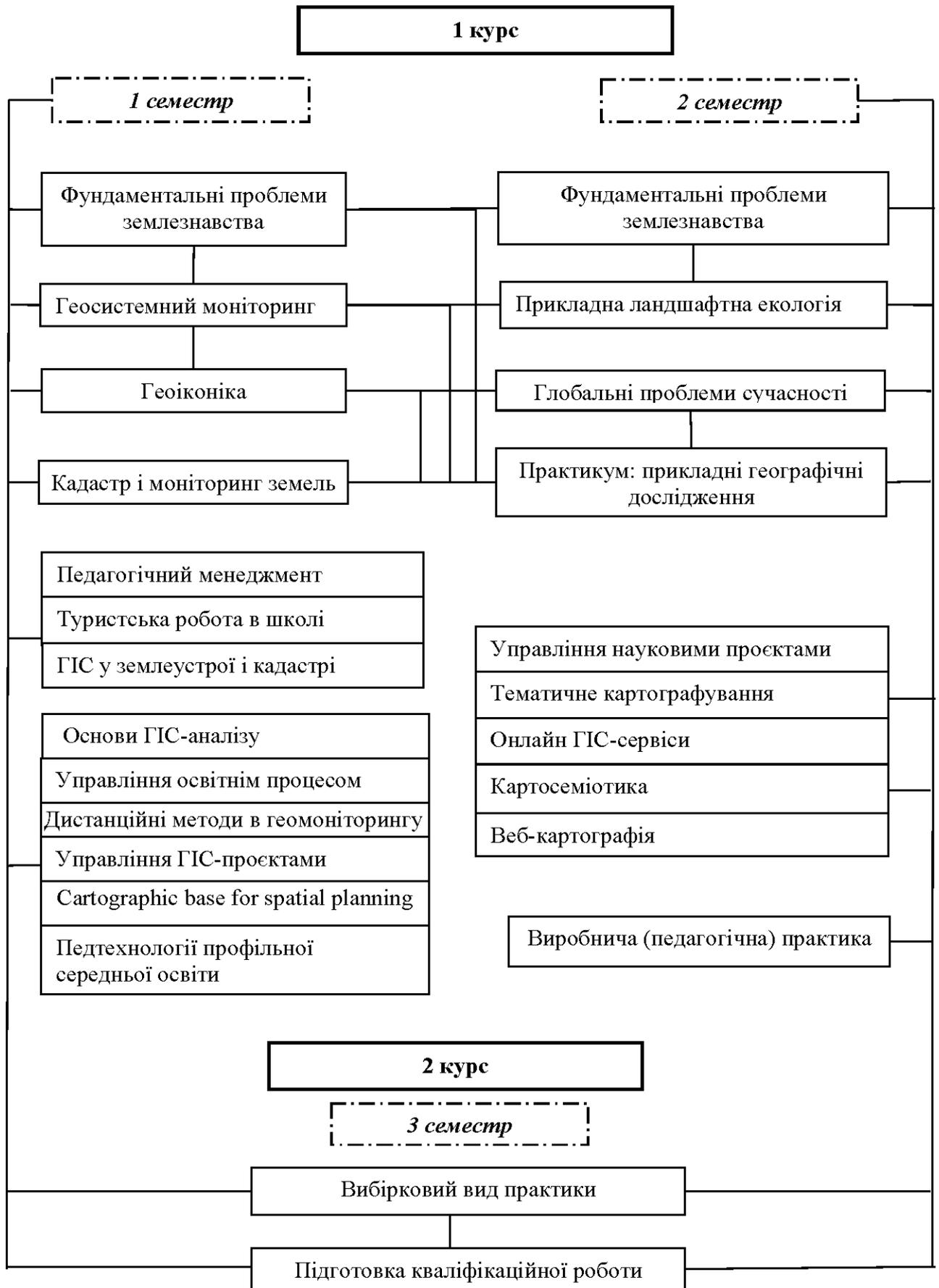
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми(навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Глобальні проблеми сучасності	3	дворівнева шкала оцінювання
ОК 2	Геоіконіка	5	чотирирівнева шкала оцінювання
ОК 3	Фундаментальні проблеми землезнавства	7	чотирирівнева шкала оцінювання
ОК 4	Геосистемний моніторинг	5	чотирирівнева шкала оцінювання
ОК 5	Кадастр і моніторинг земель	4	чотирирівнева шкала оцінювання
ОК 6	Прикладна ландшафтна екологія	4	чотирирівнева шкала оцінювання
ОК 7	Практикум: прикладні географічні дослідження	4	чотирирівнева шкала оцінювання
ОК 8	Науково-дослідницька практика	5	чотирирівнева шкала оцінювання
ОК 9	Виробнича практика	7	дворівнева шкала оцінювання
ОК 10	Підготовка кваліфікаційної роботи	20	чотирирівнева шкала оцінювання
Загальний обсяг обов'язкових компонент		64	
Вибіркові компоненти ОП			
ВБ1	Управління освітнім процесом	4	дворівнева шкала оцінювання
	Дистанційні методи в геомоніторингу		
	Основи ГІС-аналізу		
	Педтехнології профільної середньої освіти		
	Cartographic base for spatial planning (англ. мовою)		
	Управління ГІС-проектами		
ВБ2	Педагогічний менеджмент	4	дворівнева шкала оцінювання
	Туристська робота в школі		
	ГІС у землеустрої і кадастрі		
	Креативні технології навчання		
ВБ3; ВБ4	Управління науковими проектами	4+4	дворівнева шкала оцінювання
	Тематичне картографування		
	Картосеміотика		
	Онлайн ГІС-сервіси		
ВБ5	Веб-картографія	10	чотирирівнева шкала оцінювання
	Переддипломна практика		
	Педагогічна практика		
	Виробнича практика		
	Асистентська практика		
Загальний обсяг вибіркових компонент:		26	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів
1	Геоіконіка	5
	Геосистемний моніторинг	5
	Кадастр і моніторинг земель	4
	Фундаментальні проблеми землезнавства	3
	Педагогічний менеджмент / Туристська робота в школі / ГІС у землеустрої і кадастрі	4
	Управління освітнім процесом / Управління ГІС-проектами / Дистанційні методи в геомоніторингу / Основи ГІС-аналізу / Cartographic base for spatial planning (англ. мовою) / Педтехнології профільної середньої освіти	4
	Науково-дослідницька практика	5
	Всього за 1 семестр	30
2	Глобальні проблеми сучасності	3
	Фундаментальні проблеми землезнавства	4
	Прикладна ландшафтна екологія	4
	Практикум: прикладні географічні дослідження	4
	Управління науковими проектами / Тематичне картографування / Онлайн ГІС-сервіси / Веб-картографія / Картосеміотика	4
	Виробнича практика	7
	Всього за 2 семестр	30
3	Вибірковий вид практики	10
	Підготовка кваліфікаційної роботи	20
	Всього за 3 семестр	30

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Географія» спеціальності 106 Географія проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи магістра та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр географії.

Магістерська робота є закінченим науковим дослідженням, вона повинна мати внутрішню єдність та свідчити про підготовленість здобувача до виконання професійних обов'язків з використанням набутих інтегрованих знань, умінь і практичних навичок. Кваліфікаційна робота передбачає проведення аналізу та теоретичної розробки (дослідження процесів і об'єктів) актуальних питань, проблем у географії, практичної апробації отриманих результатів, оприлюднення отриманих результатів на конференціях і семінарах регіонального, всеукраїнського та міжнародного рівнів, наявність щонайменше 1 публікації. Обсяг та структура роботи встановлюється випусковою кафедрою факультету геології, географії, рекреації і туризму Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Робота перевіряється на наявність запозичень (зокрема, академічного плагіату) згідно з процедурою, затвердженою закладом вищої освіти і визначеною системою забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Анотація кваліфікаційної роботи оприлюднюється на офіційному сайті факультету геології, географії, рекреації і туризму Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна або випускової кафедри.

Атестація здійснюється відкрито і публічно перед Атестаційною комісією, яка затверджена наказом ректора ХНУ ім. В. Н. Каразіна. До Атестаційної комісії подаються матеріали, що характеризують наукову і практичну цінність виконаної роботи, – довідка про апробацію результатів дослідження, тези доповідей на науково-практичних конференціях, фахові публікації тощо. Доповідь здобувача для переконливості та підтвердження висновків та пропозицій має обов'язково супроводжуватися презентацією із використанням мультимедійної техніки.

